

Finansrapport per 2024-08-31

Ärendebeskrivning

Finansrapport per 2024-08-31 för Tranås kommunkoncern har upprättats av ekonomiavdelningen på kommunledningsförvaltningen.

Enligt kommunens Finanspolicy ska en finansrapport lämnas till kommunstyrelsen i samband med delårsrapport per 31 augusti och årsbokslut.

Finansrapporten ska ange:

- Aktuell likviditet
- Utrymme och nyttjad checkräkningskredit
- Placeringar
- Skulder
- Ränte- och kapitalbindning
- Fast/rörlig ränta (derivat)
- Motparter
- Borgensåtagande
- Derivat, kapital- och räntebindning

Likviditet, checkräkningskredit och placeringar

Koncerngemensam checkräkningskredit nyttjas på koncernkontot till en kostnadsränta som ska jämföras med räntan vid upptagning av långfristig skuld. Per sista augusti var limiten på koncernkontot oförändrad, 250 mkr. Limiten fördelas internt mellan kommunen och bolagen efter behov.

Kommunkoncernens sammanlagda likviditet per 2024-08-31 var positiv 25 mkr. Tranås kommun hade en positiv likviditet på 37 mkr medan Stadshuskoncernen hade en negativ likviditet på -12 mkr. För Stadshuskoncernen har moderbolaget och Tranås Energi AB nyttjat checkkrediten under hela 2024. Vid AB Tranås bostäders större investeringsprojekt såsom Junkaremålsskolan och Granelundsskolan sker delupplåning under projektens gång. Hittills under 2024 har AB Tranås bostäder nyupplånat 250 mkr medan Tranås Energi AB inte gjort någon nyupplåning.

Under 2024 har kommunens likviditet fortsatt varit positiv, även om den minskat. Likviditetsmässigt och kostnadsmissigt är kommunen hösttung varav det är sannolikt att kommunen kommer ha negativ likviditet vid årsskiftet om inte placerade medel nyttjas.

Kommunens placeringar är placerade i så kallade räntefonder som anses vara en mycket säker placering. Valet av placeringar följer riktlinjerna som är beslutade i finanspolicyn. Tillgodohavandet avseende kommunens placerade medel uppgick vid årets början 2024 till nominellt 115,5 mkr, För kommunens placeringar finns per sista augusti en orealiserad vinst på 6,9 mkr vilket betyder att placeringarna fortsatt att utvecklas starkt under 2024. Vid årsskiftet var den orealiserade vinsten 2,8 mkr. Nordeas prognos är en fortsatt positiv trend men i ett långsammare tempo.

År 2024 uppgår Tranås kommuns investeringsbudget till 135 mkr. Utfallet per 2024-08-31 är dryga 54 mkr med prognosen att 122 mkr av budgeten kommer att nyttjas. Årets investeringsbudget är högre än den varit tidigare år. Det tillsammans med en helårsprognos på driftunderskott om -7,5 mkr, är faktorer som medför att likviditeten försämras och kommunen går mot att vissa investeringar kommer att behöva finansieras genom upplåning sannolikt redan nästa år.

Under våren har kommunkoncernen genomfört upphandling av banktjänster där Nordea fortsatt är avtalsleverantör.

Extern låneskuld och ränte- och kapitalbindningstid

Kommunen har ingen låneskuld, medan de helägda kommunala bolagen har, utöver nyttjande av checkkredit, per 2023-12-31 en extern total låneskuld på 2 256 mkr. Se tabell på nästa sida.

Nuvarande beviljad borgensram uppgår till 2 900 mkr. I budgetbeslutet inför 2024 höjdes AB Tranås bostäders borgensram till 2 000 mkr. Investeringsstrycket på AB Tranås bostäder har varit och är fortsatt stort kommande år vilket är anledningen till den höjda borgensramen. Även Tranås Energi AB ser behov av höjd borgensram till år 2025.

Belopp mkr	Låneskuld 2021-12-31	Låneskuld 2022-12-31	Låneskuld 2023-12-31	Låneskuld 2024-08-31	Beviljad borgens- ram
Tranås Stadshus AB *	342,4	334,5	331,6	323,1	400
AB Tranåsbostäder	755,3	784,9	1 220,4	1450,0	2 000
Tranås Energi AB	475,6	485,8	486,3	482,4	500
Tranås kommun	0	0	0	0	0
Summa	1 573,3	1 605,2	2 038,3	2 255,5	2 900,00

Om Stadshuskoncernens nyttjande av checkkredit inkluderas ökar den totala låneskulden per 2024-08-31 till 2 268 mkr.

I Tranås Stadshus AB:s låneskuld ingår en skuld på 168 mkr till Nordiska Investeringsbanken som motsvaras av en fordran på SE-banken på motsvarande belopp. Denna skuld och fordran ingår i en lånekonstellation där Tranås Energi AB har en leasingskuld. Under hösten 2021 påbörjade SE-banken amortering av sin skuld till Tranås Stadshus AB, som i sin tur amorterar motsvarande belopp på låneskulden. Amorteringarna är klara i december år 2034.

Kommunkoncernens låneskuld per invånare är 120 560 kr. Om hänsyn tas till Tranås Stadshus fordran på SE-banken sjunker kommunkoncernens låneskuld med 168 mkr och låneskulden per invånare minskar med 8 960 kr, till 111 600 kr per invånare. Detta har påpekats till långgivaren Kommuninvest som tar hänsyn till detta vid långivning.

För kommuner och regioner är Kommuninvest oftast det självklara valet vad gäller finansieringslösningar. I andra kvartalets rapport 2024 om kommunsektorns skuldförvaltning skriver Kommuninvest att räntenivåerna toppade hösten 2023 med en refinansieringsränta på dryga fyra procent. Från bottennoteringen på 0,8 procent i slutet av 2021 har genomsnittsräntan på kommunsektorns låneskuld ökat till lite drygt 2,5 procent mindre än tre år senare. Fortsatt skriver Kommuninvest att flerdubblade räntekostnader på kort tid behöver dock inte utlösa en ekonomisk kris. Den viktigaste faktorn för vilka ekonomiska konsekvenser en ränteuppgång får är varken storleken på ränteuppgången eller nivån på skulden, utan låntagarens underliggande ekonomiska förutsättningar. Goda ekonomiska verksamhetsresultat är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna hantera en ränteuppgång och stigande finansiella kostnader.

Statistik från Kommuninvest visar att den genomsnittliga kapitalbindningen i svensk kommunsektor är kort, 2,46 år vid utgången av andra kvartalet 2024. Det innebär att investeringar finansieras med upplåning som förnyas ett flertal gånger under investeringens ekonomiska livslängd. Kommunsektorns upplåningskostnader har stigit kraftigt den senaste tiden, men ökningstakten saktar nu ner. Genomsnittsräntan ökade med fyra räntepunkter i jämförelse med föregående kvartal till 2,55 procent.

För Tranås kommunkoncern uppgick, per 2024-08-31, den genomsnittliga räntebindningstiden till 2,0 år, genomsnittlig kapitalbindningstid till 2,0 år samt kapitalbindning max löptid till 4,9 år. Andelen fast ränta inklusive derivat uppgår till ca 70 %. Andelen kapitalförfall inom ett enstaka år uppgår till 38 %, vilket överstiger finanspolicyns mål om max 35 %. Kommunkoncernen har lån som tecknas om under hösten vilket innebär att målen kommer att nås vid årsskiftet.

För långfristiga skulder uppgår den genomsnittliga räntan de senaste 12 månaderna för kommunkoncernen till 2,85 %.

Borgensåtagande

Kommunal borgen lämnas normalt endast till helägda kommunala bolag.

Kommunal borgen återstår för en förening, Tranås Ridklubb, medan borgensåtagande till privatpersoner vid bostadsbebyggelse har upphört. Totalt har kommunen ett borgensåtagande till andra än helägda kommunala bolag på 800 tkr, se tabell nästa sida.

Under 2023 löstes åtagandet till Sommens Byggnadsförening då föreningen sålde den fastighet som borgen avsåg.

Belopp kr

Borgensförbindelser

	2024-08-31	2023-12-31	
<hr/>			
Föreningar			
Tranås Ridklubb	150 000	150 000	Rörelsekredit Swedbank
Tranås Ridklubb (hypotek)*	650 817	678 318	Amortering 30 år
Totalt föreningar	800 817	828 318	

*Angående borgensförbindelse för Tranås Ridklubb:

År 2011 inkom Tranås Ridklubb med ansökan om kommunal borgen. Ansökan har sin grund i att Tranås kommun erbjöd Tranås Ridklubb att köpa den förhyrda anläggningen i Hjälmalyd där verksamheten bedrivs. Erbjudandet från Tranås kommun grundar sig på kommunfullmäktiges beslut 2008-02-25 § 49 om avyttrande av fastigheter.